

Nieuw beschermingsstatuut voor wilsonbekwame personen

**Raf Terwingen
Luc Goutry**

Men spreekt in dit verband over het wetsvoorstel van Raf Terwingen. Hij was uiteindelijk de indiener van het voorstel. We hadden de heer Terwingen in ons midden om de nieuwe wet in te leiden en te becommentariëren. De eigenlijke vader van dit voorstel is evenwel de heer Luc Goutry. Ook hij was aanwezig op de vergadering. Beiden hebben hun initiatief meer dan voortreffelijk ingeleid en uitgelegd. Het voorstel werd op 28 februari door de kamer goedgekeurd. De publicatie in het Belgisch staatsblad wordt verwacht voor april/mei 2013. Dit betekent dat het normaal in voege zal gaan vanaf mei 2014.

De heer Terwingen bezorgde ons een uitgebreide Powerpointpresentatie over het nieuwe voorstel. Hij gebruikte deze presentatie niet bij zijn eigen uiteenzetting omwille van te langdradig en te weinig inzichtelijk. Wij hebben ze ook niet gebruikt voor het verslag van de vergadering om dezelfde redenen. We houden eraan een korte samenvatting te geven van de uiteenzetting en toelichting zoals gegeven door de heren Terwingen en Goutry.

Een korte uitprint van de powerpoint is afzonderlijk gevoegd bij dit verslag. De powerpointpresentatie zelf wordt bezorgd aan deze leden en aanwezigen waarvan we over hun e-mailadres beschikken.

Oude systemen worden vervangen

- ✧ De voorlopige bewindvoering: van toepassing op ongeveer 100 000 personen
- ✧ De onbekwaamverklaring: van toepassing op 2 personen, hier kan men niets meer
- ✧ De toevoeging van een gerechtelijk raadsman: een drietal voorbeelden zijn bekend
- ✧ De verlengde minderjarigheid: van toepassing op het vermogen

Eén nieuw systeem

Eén nieuw globaal beschermingsstatuut voor meerderjarige wilsonbekwame personen

Eén rechter

Voor de vroegere systemen waren verschillende rechters bevoegd. Nu wordt alles toevertrouwd aan één rechter: de vrederechter

Uitgangspunten

- ✧ Het systeem van de bewindvoering werd als voorbeeld genomen
- ✧ Maatwerk bieden, een passen antwoord bieden op de individuele mogelijkheden en beperkingen van de persoon
- ✧ Nadruk leggen op de mogelijkheden van de persoon, enkel afnemen wat hij niet meer kan
- ✧ Alles bekijken en evalueren:
 - De persoonlijke beslissingen en handelingen
 - De vermogenbeslissingen of zakelijke beslissingen
- ✧ Zich baseren op een checklist die alle aspecten van de zelfbepaling overloopt
- ✧ Zo komen tot een genuanceerde en gedifferentieerde uitspraak
- ✧ De vertrouwensfiguur opwaarderen
- ✧ Het netwerk en de sociale context een centrale rol laten spelen
- ✧ Onderscheid tussen buitengerechtelijke bewindvoering en gerechtelijke bewindvoering

Gerechtelijke bewindvoering

- ✧ Oordelen over de mogelijkheden tot persoonlijke en zakelijke beslissingen (beslissingen over het vermogen)
- ✧ Voor beide aspecten kunnen bewindvoerders aangesteld worden
- ✧ Indien er een vertrouwenspersoon is, dan kan één bewindvoerder volstaan
- ✧ Indien er geen vertrouwenspersoon is, dan worden steeds twee bewindvoerders aangesteld
- ✧ De persoon met handicap heeft inspraak bij de keuze van de bewindvoerder
- ✧ De vertrouwenspersoon is de tussenpersoon tussen de persoon met handicap en de bewindvoerder

Buitengerechtelijke bewindvoering

- ✧ Hier is er geen vrederechter nodig
- ✧ De ouders, de wettelijke vertegenwoordigers en de context kunnen hier volop hun rol spelen
- ✧ Het systeem van de lastgeving is een voorbeeld van een inmenging of regeling buiten het gerecht om
- ✧ Het is een verzwakte, minder zware procedure
- ✧ Ook hier is transparantie nodig, maar de vereisten zijn niet zo zwaar

Transparantie en controle

- ✧ Men moet echt professioneel gaan werken
- ✧ Rapportage en verslaggeving is vereist

- ✧ Hierop is controle voorzien
- ✧ Het is niet de bedoeling alles te gaan commercialiseren
- ✧ Ook niet professionelen kunnen hun rol opnemen, maar moeten ook aan de vereisten van minimale transparantie voldoen
- ✧ Dit is eerlijk omdat niet iedereen het van nature goed doet en het getuigt van openheid naar het bredere netwerk

Bijzondere machtiging

- ✧ Voor bijzondere uitzonderingsituaties kunnen de ouders of de wettelijke vertegenwoordigers niet alleen beslissen (vb. verkoop huis)
- ✧ Hier dient de vrederechter geraadpleegd. Deze dient machtiging te verlenen.

Vergoeding

- ✧ Mag maximaal 3% bedragen van het vast inkomen van de persoon met handicap
- ✧ Afzonderlijke vergoedingen zijn mogelijk voor specifieke zaken buiten het normale beheer
- ✧ Aparte, bijzondere onkosten kunnen opgemaakt worden

Plaats van de ouders

- ✧ De ouders worden in principe niets ontnomen
- ✧ Ze kunnen volop hun rol spelen
- ✧ Ze moeten wel op een eenvoudige manier rekenschap geven
- ✧ Indien zij bewindvoerder zijn, zullen zij bewindvoerder blijven
- ✧ Zeker in ethische kwesties bewaren de ouders hun volledige bevoegdheid. De vrederechter is hierover niet bevoegd.

Middelen waarover de vrederechter beschikt

- ✧ Er zijn geen specifieke technieken of methodes die aangewend worden
- ✧ Een medisch attest met één zinnetje, dat ook juridische taal hanteert zoals vroeger de verklaring dat de persoon onbekwaam is, geldt niet meer
- ✧ Het medisch attest blijft. Hierin wordt een concrete, meer uitgebreide beschrijving van wat de persoon kan en niet kan.
- ✧ Er is ook rapportage voorzien vanuit de sociale context.

Geldigheidsduur van de uitspraken

- ✧ Dit is niet specifiek bepaald of geregeld
- ✧ De vrederechter heeft hier vrijheid van handelen
- ✧ Waarschijnlijk zal hij vaak uitspraak doen zonder specifieke tijdslimiet
- ✧ Het dossier kan dan opnieuw voorkomen wanneer er zich wijzigingen voordoen.

Personen en stichtingen

- ✧ Aanvankelijk voorzag de wet dat enkel personen als bewindvoerder konden aangesteld worden
- ✧ Na bespreking in de kamer werd toegevoegd dat ook stichtingen deze taak op zich kunnen nemen.

Gestemd maar nog niet in voege

- ✧ De wet gaat in voege de eerste dag van de twaalfde maand volgend op de publicatie in het Staatsblad
- ✧ Concreet zal de wet waarschijnlijk in voege gaan vanaf mei 2014
- ✧ Er wordt een overgangsperiode van twee jaar voorzien voor de voorlopige bewindvoering
- ✧ Er moeten ruim 100 000 dossiers omgezet worden in de nieuwe regeling. Dit betekent dat dit effectief zal gerealiseerd zijn in 2016
- ✧ Voor de verlengde minderjarigheid wordt een overgangsperiode van vijf jaar voorzien. Hier zal de overgang dus gerealiseerd zijn in 2019.